

De plaatjes van de os

Zen in Salland

www.zeninsalland.nl

zeninsalland@kpnmail.nl

0570 522437

De plaatjes van de os.

De plaatjes van de os is een serie afbeeldingen met een vers. Het is geschreven door de 12de eeuwse Chinese zenmonnik Kakuan Shion (of in een andere spelling: K'uo-an Shih-yuan). Er is vrijwel niets van hem bekend.

Later is door ene Jiun een commentaar in de vorm van een inleiding bij elk plaatje toegevoegd. Sommigen vermoedden dat deze commentaren ook van Kakuan afkomstig zijn.

In de meeste vertalingen wordt alleen het vers en niet het later toegevoegde commentaar weergegeven. Hier is weergegeven:

- Een Engelse vertaling van het oorspronkelijke vers en het toegevoegde commentaar, zoals te vinden op de website van de orde Sanbo Kyodan.
- Een (heel vrije) vertaling van Nico Tydeman (Er is een boekje van zijn hand verkrijgbaar, Het temmen van de os, uitgegeven bij Asoka, met uitgebreide commentaren op de teksten. Zeer aanbevolen!)
- Een vertaling alleen van het oorspronkelijke vers, zoals te vinden in de bloemlezing van zenteksten van Miriam Levering (Zen inspiraties, uitgave Veltman, met verder de tekst van de beroemde koanverzameling Mumonkan en poezie uit de vroege zentraditie, een prachtige uitgave.)

De plaatjes geven een jonge herder weer die op zoek is naar zijn os. De os is het symbool voor de geest, je ware zelf. De herder staat symbool voor het zelf van de wereld der verschijnselen, die altijd naar iets op zoek is. De herder, dat ben jij! De os ben jij ook!

1. Het zoeken naar de os

Introduction

Because the Ox has intrinsically never been lost, what need is there to go in pursuit?

Since the herd boy has turned his back on his true-nature, he is far away from it; with the dust before his eyes, he loses sight of the Ox.

Having left his ancestral home far behind, he gradually becomes lost on crisscrossing paths. Thoughts of loss and gain rise up like flames, ideas of right and wrong spring up like sword points

Verse

Incessantly you brush aside

thick grasses in pursuit;

the waters are wide, the mountains far,

and the path leads on without end.

Sapped of strength, exhausted in spirits,

knowing no longer where to search,

you only hear the sound of the evening cicadas chirping in the maple trees.

Waarom zoeken?

De Os is nooit vermist geweest.

Maar de hoeder onttrok zich aan zichzelf en zonderde zich van zichzelf af.

Zijn eigen os werd hem vreemd en laat zich nergens meer vinden.

Zoekend raakt de hoeder steeds verder van huis en elke weg wordt een nieuwe dwaalweg.

Verlangens naar winst en vrees voor verlies drijven de hoeder voort en de ideeën over goed en kwaad bestrijden elkaar zonder ophouden

Alleen in de wildernis,

Verdwaald in de dichtheid van het bos, zoek ik de os.

Eindeloze zwerftocht langs smalle wegen en steile heuvels. Moe en moedeloos weet ik niet waar te gaan. De krekels tjirpen als het avond wordt.

Energiek een pad snijdend door de braamstruiken, zoekt u naar de os;

brede rivieren, verre bergen, het pad wordt langer.

Uw krachten nemen af, uw geest raakt uitgeput, u kunt hem niet vinden

Geritsel van esdoornbladeren, het gezang van de avondcicaden.

2. Het zien van de sporen

Introduction

He has understood the meaning of the sutras
and knows about the tracks through the teachings.
It is clear to him that all vessels are made of gold,
and he knows that the myriad things are himself.
But if he cannot distinguish between right and wrong,
how can he separate the true from the false?
As he has not yet entered this gate, he can be said to have
merely seen the trac

Verse

At the waters edge, under the trees - hoofmarks are numerous.
Balmy grasses grow abundantly - can you see them or not?
Even if you go deeper and deeper into the mountains,
How could his nostrils, well compassing the heavens,
hide him at all?

De plaatjes van de os.

Sutra's, studie van de leer, de ontmoeting met een leraar, een Boeddha beeld, een half uur meditatie hebben de hoeder te denken gegeven.

Hij heft sporen ontdekt.

Hoe verschillend de dingen ook zijn, ze zijn alle uit hetzelfde weefsel geweven.

De essentie van elk ding is niet verschillend van mijn eigen essentie.

Is er dan geen verschil tussen echt en onecht, goed en kwaad, werkelijkheid en illusie?

De hoeder aarzelt, het hoofd vol vragen in de voetstappen van de os te treden.

Vol verwondering kijkt hij naar de sporen.

Bij de beek en onder de bomen

Ontdek ik de sporen van de os.

Welke weg is hij door het dichte gras gegaan?

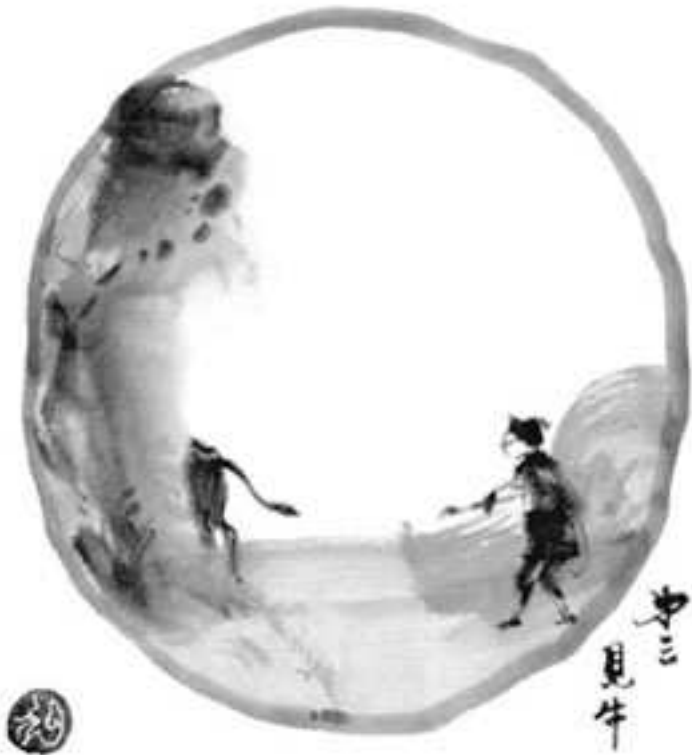
Hoe ver de os ook verwijderd mag zijn,
zijn neus reikt tot de verste verten
en er is niets dat hem verbergen kan.

Bij het water, diep in het bos, vindt u sporen.

Voorbij geurende grassen bestudeert u de tekenen.

Terwijl u de sporen volgt, trekt u over eindeloze bergen. Verre hemel – hoe kan het puntje van zijn neus elders verborgen zijn.

3. Het zien van de os

Introduction

If you attain by way of sounds,
you will encounter the source of all seeing.
The six sense organs are each no different from this;
in all actions, the head is revealed.
It is like the salty taste of the water,
the binder in the paint.
Raise your eyebrows,
and this is nothing other than THAT itself.

Verse

The bush warbler sings on the branch.
The sun is warm, the breeze gentle,
and the willows on the riverbank are green.
There is no place you can escape from him.
That majestic head and horns could never be painted in a
picture.

De plaatjes van de os.

Op het ogenblik dat de hoeder de stem hoort, springt hij opzij en staat oog in oog met zijn oorsprong.

De zwerfende zintuigen vinden een rustplaats. Onverhuld woont de os in al zijn grootheid in elke handeling.

Hij is daar aanwezig als het zout in het water, als lijm in de verf. Wanneer de hoeder opkijkt, ziet hij niets anders dan zichzelf.

Opeens begint de nachtegaal te zingen.

De zon streelt de aarde

en zacht waait de wind door groene wilgen,
die wachtend waken langs de oever.

Geen plek waaraan de os zich kan onttrekken. Maar wie is in staat zijn schoonheid te schilderen?

Tjirpend, een gele wielewaal op een tak.

Warme zon, zacht briesje, groene wilgen op de oever.

Geen plek om om te keren –

In braamstruiken zijn zijn kop en horens niet duidelijk zichtbaar.

4. Het vangen van de os

Introduction

For a long time he has been living in obscurity in the countryside; today you have met him.

Because he enjoys his former situation so much, it is difficult to drive him out.

He cannot stop loving the fragrant grasses; his stubborn will is still strong and a wild spirit remains.

If you wish to make him pure and obedient, you must apply the whip

Verse

You have exhausted all your faculties to take hold of him.

Because his spirit is strong and his strength abundant, it is difficult to rid him of his habits.

Sometimes he goes to the top of the high plain.

Other times he resides in clouds and smoke.

Voor het eerst oog in oog met de os, zo lang onzichtbaar
geweest achter bomen en struiken.
Maar de os is moeilijk in bedwang te houden.
Telkens weer verspreidt hij zich en verbergt hij zich achter de
aantrekkingskracht van de dingen.
De os verlangt naar gras.
Onbedwingbaar springt hij rond.
De temmer moet bereid zijn zijn zweep te gebruiken.

Met de grootste inspanning houd ik de os gevangen, wild
ontsnapt hij telkens aan mijn aandacht.
Hoog, in de verte, verschijnt zijn lichtende gestalte.
Maar nauwelijks waargenomen, onttrekt een wolk hem aan mijn
waarneming.

Met heel veel moeite heeft u de os gevangen.
Maar zijn wil is nog steeds sterk, zijn lichaam gespierd.
Soms rent hij naar hooggelegen terreinen, soms verdwijnt hij in
dichte mist.

5. Het temmen van de os

Introduction

Once thoughts rise up even slightly, they are followed by other thoughts.

Through enlightenment, they become true; in delusion, they become false.

It is not due to our surroundings that they are there; they are only produced by our mind.

We must pull the Ox firmly by his tether and not allow any doubts to enter.

Verse

Whipping does not depart from the body at any moment.

Lest he follow his own whim, entering the dust and dirt.

If you devotedly tame him, he will be pure and gentle.

Without bridle and chains, he will follow you of his own accord.

De plaatjes van de os.

Zodra een gedachte – hoe gering ook – ontstaat, wordt deze onverbiddelijk gevolgd door een andere gedachte – en zo groeit een eindeloze reeks gedachten na elkaar.

Door verlichting wordt dit alles waarheid.

Maar onwetendheid leidt tot doelloos dwalen.

De dingen bestaan niet los van mijn bewustzijn.

Uit zichzelf zijn de dingen waar noch onwaar.

Het bewustzijn creëert waarheid en onwaarheid.

Houd het touw stevig vast en aarzel geen moment.

De herder mag zweep en touw niet loslaten anders zal de os zeker wegluchten.

Maar eenmaal getemd, tot rust gebracht en verzorgd is de os een volgzzaam en zachtmoedig dier, dat dwang en aansporing nauwelijks nodig heeft.

U kunt zweep en touw niet terzijde leggen

Uit angst dat hij in een moeras zal belanden.

Als hij geleerd heeft vriendelijk te zijn, gaat de os zonder touw uw weg.

6. Rijdend op de rug van de os

Introduction

The battle is already over, gain and loss are also empty.
He sings a woodcutter's rustic song and whistles a child's tune.
Straddled on the Ox's back, he gazes at the clouds.
Though you call him he will not return; though you try to catch
and hold him, he will not stay.

Verse

You mount the ox and want to make your way slowly home.
A barbarian plays the flute in the red glow of sunset.
Each measure, each tune is filled with ineffable tones.
Among true intimates, what need is there for words?

De strijd is voorbij.

Winst en verlies bestaan niet langer.

De herder zingt een lied dat houthakkers zingen en speelt op zijn fluit een melodietje van de dorpskinderen.

Hij zit op de rug van de os en kijkt naar de blauwe hemel.

Als je hem roept, kijkt hij niet om.

Niets weerhoudt hem zijn weg te gaan.

De hoeder keert terug op de rus van de os, gewillig en zonder doel voor ogen.

Zover als de avond valt klinkt het geluid van zijn fluit.

Klank na klank klinkt de grenzeloze stem van zijn hart.

Nu is hij één van hen die weten.

Over een slingerend pad rijdt u op de os naar huis.

De melodie van uw boerenfluit doordringt de avondnevel.

Elke toon, elk liedje: ongebonden

Wetend dat het geluid voorbij lippen en mond is.

7. De os vergeten, de mens alleen

Introduction

In the dharma there is no duality; the Ox is the foundation.
It may be compared to the rabbit and the snare; it is expressed in
the difference between fish and weir.

Like gold coming from ore, like the moon emerging from behind
the clouds.

The Single Way of cold light has been shining ever since the time
of Ion beyond the kalpas.

Verse

You have mounted the ox and already reached your home in the
mountains.

The ox is gone and the person has nothing more to do.

Though the morning sun has already risen three bamboo
lengths, he dreams on.

The whip and the halter, no longer of use, are hung up in the
stall.

Er is geen tweede waarheid.

Slechts voorlopig staat de os als wegwijzer opgesteld.

Hij lijkt op een strik waarmee de haas of de fuik, waarmee de vis gevangen wordt.

Zoals goud gescheiden wordt van aarde.

Zoals de maan vanachter de wolken tevoorschijn komt.

Een straal van licht, helder en doordringend, schijnt reeds voor de scheppingsdag.

Rijdend op de os komt de hoeder thuis.

Er is geen os meer.

De hoeder zit alleen, stil, en lijkt te dromen onder de lome druk van de middagzon.

Zweep en touw liggen nutteloos onder het rieten dak.

U bent naar huis gereden op de os.

Tijdens het rusten vergeet u hem.

Heldere zon hoog aan de hemel; uw dagdroom is hemels.

De zweep en het touw zijn achtergelaten in de met gras bedekte hut.

8. De os vergeten, de mens vergeten

Introduction

Ordinary feelings have fallen away, thoughts of holiness are all empty.

We should not linger where there is Buddha; we should pass quickly by where there is no Buddha.

If we do not stick to either, it will be difficult for a thousand eyes to perceive us.

For myriad birds to carry flowers is a shame all around.

Verse

Whip, tether, person and ox - all are empty.

The blue sky spreads out far and wide, it cannot be communicated.

On a red-hot oven, how can there be any place for snow?

Having come this far, you understand the intention of the patriarchs.

Alle verlangens zijn uitgeblust.

Zelfs de gedachte aan volmaaktheid is spoorloos verdwenen.

Verblijf niet op een plaats waar de Boeddha woont.

Ga snel voorbij de plaats waar geen Boeddha woont.

Het innerlijk dat zich nergens hecht, kan nog door geen duizend ogen worden waargenomen.

Heiligheid waaraan de vogels bloemen brengen is slechts theater.

Zweep, touw, os en herder zijn onvindbaar.

Er is geen maat in de uitgestrekte blauwe hemel, die in staat is ook maar één ding ten volle te meten.

Hoe kan een sneeuwvlok op een brandend haardvuur vallen zonder weg te smelten?

Eerst wanneer een mens tot deze leegte is geraakt, toont zich het gelaat van de meester.

Zweep en touw, u, de os, alles leeg.

Uitgestrekte blauwe hemel kan niet bereikt worden via ideeën.

Hoe kan de vlam van het vuur de sneeuwvlokken dragen?

Hier aangekomen bent u in harmonie met de eeuwenoude weg.

9. Teruggekeerd tot de oorsprong

Introduction

It is originally pure and clean without a speck of dust clinging. He observes the flourishing and dying of form while remaining in the silence of no-action.

This is not the same as illusion; what need is there for striving or planning?

The water is blue and the mountains green; he sits and watches phenomena take form and decay.

Verse

Having come back to the origin and returned to the source, you see that you have expended efforts in vain.

What could be superior to becoming blind and deaf in this very moment?

Inside the hermitage, you do not see what is in front of the hermitage.

The water flows of itself and the flowers are naturally red.

De plaatjes van de os.

Alle oorsprong laat zich vinden, ongeschonden en onaangetast.
Wonen in de rustige stilte van het niet-doen.
Illusies stellen niet langer teleur en er is geen behoefte meer aan
bijzondere oefeningen.
Zitten bij zichzelf en kijken naar het ontstaan en vergaan der
dingen.

Teruggekeerd tot de oorsprong is alles volbracht.
Alsof hij doof en blind is, zit hij in zijn hut, zonder aandacht te
schenken aan wat buiten is.
Voor wie stromen de rivieren grenzeloos, voor wie staan de
bloemen rood te bloeien?

U bent teruggekeerd tot de bron; de inspanning is voorbij.
Het vertrouwde zelf is blind en doof.
Binnen in de hut is alles, wat buiten is is ongezien.
Wateren zijn grenzeloos, bloemen rood.

10. Met helpende handen naar de markt

Introduction

He closes the thatched gate to his hermitage so that even the thousand sages do not know of him.

He buries the light of his own knowing and goes against the tracks left by former sages.

Carrying a gourd, he enters the marketplace; holding his staff, he returns home, bestowing Buddhahood on barkeepers and fishmongers

Verse

Shoeless and bare-chested he enters the marketplace;
He is daubed with earth and ashes, and a smile fills his face.
Making no use of the secrets of gods and wizards,
He causes withered trees to bloom.

De deur van zijn huis is gesloten en zelfs de grootste wijze kan hem niet vinden.

Van innerlijk leven valt niets te bespeuren, want hij gaat zijn eigen weg, zonder de voetstappen van de oude meesters te volgen.

Met een kalebas als wijnfles trekt hij naar de markt.

Steunend op een stok komt hij thuis.

Hij drinkt graag een borrel, liefst met een portie bitterballen.

Wie hem ontmoet verandert in een Boeddha.

Als een zwerver naar de markt, met modder en stof overdekt – stralende ogen, een brede glimlach.

Er is geen behoefte aan de wonderen en magische krachten van de goden.

Een ontbladerde boom, die hij aanraakt, staat terstond in volle bloei.

U gaat naar de markt, blootsvoets, onopgesmukt,
Besmeurd met modder, overdekt met stof, glimlachend.
Zonder bovennatuurlijke krachten
Brengt u de verwelkte bomen tot bloei.
